XII сесія Вярхоўнага Совета СССР 1-га склікання

Спрэчкі па дакладу аб дэмабілізацыі старэйшых узростаў асабовага састава Дзеючай Арміі

Прамова дэпутата П. К. ПАНАМАРЭНКА

Таварышы дэпутаты! Вялікая Айчынная вайна Совецкага Саюза супроць фашысцкай Германіі пабеданосна завершана. Совецкі народ, гераічная Чырвоная Армія адстаялі незалежнасць нашай Радзімы, выратавалі мільёны людзей ад фашысцкага рабства і знішчэння, выратавалі ад фашысцкага вандалізма цывілізацыю Еўропы.

Наша перамога азначае канец гітлераўскай фашысцкай дзяржавы, канец разбойніцкім націскам нямецкіх мілітарыстаў на Усход, якія прыносілі незлічоныя пакуты і няшчасці народам нашай краіны.

Наша Совецкая дзяржава вытрымала ўсе выпрабаванні вайны і перамагла дзякуючы соцыялістычнай арганізацыі сваёй гаспадаркі, вытрымкі і адзінству народа, майстэрству і баявому духу сваіх войск, стратэгіі і палітыцы дзяржаўнага кіраўніцтва.

Наш совецкі народ, ахоплены непрымірымай нянавісцю да прыгнятальнікаў і захопнікаў, у жорсткіх баях паказаў цуды ваеннай храбрасці і працоўнага гераізма, бяспрыкладную стойкасць і самаадданасць.

За час Айчыннай вайны яшчэ больш узмацнела і загартавалася дружба народаў нашай краіны. Народы Совецкага Саюза, адстойваючы свабоду і незалежнасць сваёй Радзімы, яшчэ цясней згуртаваліся вакол совецкай улады, бальшавіцкай партыі, вакол свайго правадыра таварыша Сталіна. (Апладысменты).

Совецкі Саюз перамог таму, што мае гераічную Чырвоную Армію, натхнёную ўзвышанымі і благароднымі мэтамі, аснашчоную магутнай ваеннай тэхнікай, кіруемую таленавітымі палкаводцамі.

Сваім таржаством мы абавязаны натхніцелю і арганізатару перамогі над гітлераўскімі захопнікамі—партыі Леніна—Сталіна, якая з'яднала ў адно і накіравала да агульнай мэты ўсе намаганні совецкіх людзей, падначаліла ўсе сілы і сродкі справе разгрому ворага.

Совецкі Саюз выйшаў пераможцам з вайны таму, што бальшавіцкай партыяй, Чырвонай Арміяй і ўсім совецкім народам у гэтай цяжкай, але пабеданоснай барацьбе кіраваў наш геніяльны правадыр і настаўнік, глава Совецкай дзяржавы—вялікі палкаводзец таварыш Сталін. (Працяглыя апладысменты).

Таварышы дэпутаты! Совецкая Беларусь за тры годы нямецкай акупацыі падверглася велізарнаму разарэнню. Разбураны прамысловасць, сельская гаспадарка, установы культуры, навукі, мастацтва, загінула больш палавіны нацыянальных багаццяў, знішчаны плады шматгадовай працы беларускага народа. Захопнікі разарылі калгасы, разграбілі або знішчылі іх маёмасць. Як носьбіты самай разбойніцкай імперыялістычнай рэакцыйнай ідэалогіі, яны зверска расправіляліся з калгасным сялянствам, прабавалі зламаць яго свабодалюбівы рэвалюцыйны дух і знішчыць новыя, соцыялістычныя адносіны ў вёсцы, узнікшыя ў выніку перамогі калгаснага ладу. Замыслы нямецкіх акупантаў зводзіліся да таго, каб адабраць у совецкіх сялян зямлю і ўсё тое, што далі ім совецкая ўлада і калгасны лад, і ператварыць сялян у рабоў нямецкіх памешчыкаў.

Захопнікі разбурылі і спалілі тысячы сёл і вёсак, ператварылі цэлыя раёны Беларусі ў пустыню. Толькі ў сельскай мясцовасці немцы спалілі або разбурылі звыш 1.200 тыс. жылых дамоў, гаспадарчых пабудоў і культурных устаноў. Многія раёны знішчаны цалкам. Так, напрыклад, у Лельчыцкім раёне з 6.000 дамоў асталося 32 дамы, у Асвейскім—з 3.540 дамоў асталося 8 дамоў, у Суражскім—з 8.670 дамоў асталося 547. У раённых цэнтрах—гарадах Бягомль, Сураж, Асвея, Лельчыцы, Леніно—асталося па 3—5 дамоў. Жыццёвы ўзровень насельніцтва ў выніку нямецкай акупацыі рэзка знізіўся. Насельніцтва аказалася пазбаўленым неабходных прадметаў хатняга ўжытку, жылля, вопраткі, птушкі, жывёлы. Да вайны ў Беларусі не было ні адной калгаснай сям'і, якая не мела-б каровы. Зараз не мае кароў больш палавіны сельскага насельніцтва Беларусі.

Нямецка-фашысцкімі захопнікамі замучаны сотні тысяч сыноў і дочак беларускага народа. Памяць аб іх кліча да адплаты, да суровага пакарання гітлераўскіх катаў і злачынцаў вайны. Ахоплены смяротнай нянавісцю да нямецкіх захопнікаў, беларускі народ з першых-жа дзён вайны, па закліку таварыша Сталіна, падняўся на абарону Совецкай Радзімы. У радах Чырвонай Арміі і ўсенароднага партызанскага руху змагаліся мільёны бела-

русаў. Наступленне Чырвонай Арміі
Беларусі праходзіла ва ўмовах усенарод
най дапамогі і падтрымання нашым вой
скам, ва ўмовах усенароднага выступлен
ня супроць нямецкіх захопнікаў. Усёй гэ
тай барацьбой Беларусь унесла вялікі ўкла
у агульную справу разгрому ворага. У Вя
лікай Айчыннай вайне беларускі нар
паказаў непарушнае адзінства і бязмеж
ную адданасць сваёй Айчыне, вялікам
Совецкаму Саюзу, бальшэвіцкай парт
і правадыру совецкага народа таварыш
Сталіну. (Апладысменты).

У выніку вайны і акупацыі яш
больш узрасла нацыянальная самасвяд
масць беларускага народа. Наш нар
яшчэ больш стаў цаніць і любіць сове
кую ўладу, сваю свабоду, зямлю, перад
ную яму навечна, калгасны лад, пагро
страты якіх ён так рэальна адчуў.

Гераічная Чырвоная Армія выратава
беларускі народ ад нямецкага рабств
вярнула свабоду працоўным Беларусі, в
ратавала народную гаспадарку Белар
ад канчатковага знішчэння. З першых-
дзён вызвалення рэспублікі пачалося а
наўленне прамысловасці і сельскай га
падаркі, пачалося аднаўленне ўстан
культуры, навукі і мастацтва.

Ва ўмовах царскай Расіі з яе адстал
прамысловасцю і індывідуальнай дробн
сялянскай гаспадаркай такія разбурэн
азначалі-б дзесяткі год жабрацтва і не
маверных нястач мільёнаў людзей. Толь
нашай дзяржаве пад сілу вырашыць т
кую гіганцкую задачу, як аднаўленне ра
буранай народнай гаспадаркі ў карот
тэрміны.

Аднаўленне калгасаў у рэспублі
праходзіла пры велізарным энтузіяз
ўсяго народа і з велізарнай сілай падкр
ліла жыццёвасць калгаснага ладу. У р
публіцы на працягу аднаго месяца бы
адноўлены ўсе калгасы. Калгаснікі ў
дабіліся значных вынікаў у справе ўм
цавання калгаснай гаспадаркі. Калга

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў бібліятэцы